

NAŠE HLASY

NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TYDENÍK

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

No. 36 (432) Vol. XI.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT.
OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH.

September 25, 1965.

MALÍČKOST VELMI POTREBNÁ!

Jsem uprchlíkem z Československa. Po příchodu do Rakouska jsem byl bez informací o Canadě, pokud se týká vystěhovávání a k tomu potřebných náležitostí. Získal jsem později adresu na Československý zdržen v Canadě, osobně na pana Miroslava Janěčka. Tento mne dále spojil s panem Vojtěchem Havlíčkem, kteří pak napsali několik dopisů, zařídili zaslání novin do tábora v Traiskirchen a také mi pan Havlíček zaslal zaručení od zaměstnavatele z Kitcheneru, že po mém příjezdu do Canady dostanu u tohoto zaměstnání.

Nyní, když jsem již v Torontě a máme s manželkou zaměstnání i slušný byt, chci touto cestou panu Miroslavu Janěčkovi, panu Vojtěchovi Havlíčkovi a také panu Karlovi Buzkovi co nejsrději poděkovat. Pan Karel Buzek mne bezprostředně po mém příjezdu do Toronta usměrnil na správné adresy.

S díky E. H.
Toronto, 12. 9. 1965.

PROBLÉMY MZDOVÉ POLITIKY

Ze Československa je v hluboké hospodářské krizi, není ničím novým. Přiznává to celkem otevřeně i komunistický tisk. Ačkoliv komunisté zatím odmítli přiznat, že hlavním důvodem této krize je komunistický systém, připouští alespoň, že se dopustili vážných omylů. Jedním z přípustných omylů je jejich mzdová politika. Komunisté se vždycky pyšili svou neúctou k duševní práci. Výsledkem této politiky je, že po absolvování vysoké školy nastupní plat inženýra činí často méně než průměrný dělnický plat v 5. nebo 6. tarifní třídě (průměrná mzda dělníka v 6. třídě činí v některých odvětvích 1.880 - 2.150 Kčs, zatímco nastupní plat vysokého školáka, inženýra - strojaře či elektrotechnika, je 1.200 - 1.600 Kčs).

Výsledkem je nezájem mládeže i studium, hostejnost technické inteligence, útoky za hranice, hospodářský úpadek. Situace je tak zlá, že si ji začínají uvědomovat i komunisté. Tak Jiří Kantírek píše v Práci z 19. srpna 1965: "Tato fakta svědčí o takové příjmové nivalitaci, která snad nemá obdoby a která rozhodně 'neladí' s tvrzením, že si vážíme duševní práce. Problém je v tom, že výrazem úcty k inteligenci není jen patřičné morální ocenění, které je v očích veřejnosti jistě nesmírně důležité, ale i hmotné podmínky, které zatím (a ještě dlouho to nebude jinak) určují i společenské postavení každého jednotlivce. Není - hmotné postavení lidí přímo závislé na vynaložené duševní práci, výši vzdělání a na skutečných zásluhách o společnost, vede to k společenským deformacím." A jinde Kantírek píše: "I když právem odsuzujeme některé odborníky, kteří ilegálně opouštějí svou vlast, nemůžeme při tom přehlédnout, že často rozhodujícím motivem při jejich rozhodování jsou fakta a ocenění práce technické inteligence za hranicemi".

ZAJÍMAVOSTI

Moskevská varietní skupina 30-ti umělců, včetně zpěváků, loutkářů a tanečníků, vystoupí v divadle O'Keefe ve dnech 11. až 16. října t.r.

V sobotu 23.10. se v Sokolovně, 1621 Dupont slavi tradiční Vinobraní společenským tancem.

Přátelé divadla Crest v čele pp. L.G. Allenem a J. van de Kamerem uspořádali 10.9. v torontském tenisovém klubu večírek, během kterého se podávalo víno a sýr. Mezi hosty byli také zástupci etnického tisku.

Jsou jedinou spásou a poslední nadějí v dnešní situaci.

Jaký skauting to bude, je ovšem těžko říci, ale snad přes zimu něco komise a subkomise vymyslí. Otázka je, najdou-li dost obětavých pracovníků dole, mezi mladší generací, která již skautskými oddíly u nás neprošla a má jenom negativní zkušenosti z posledních dvaceti let.

OBNOVUJE REŽIM DOMA SKAUTING ?

Dr. V. Fanderlík

Nejen denní tisk, ale i odborné časopisy paedagogické, jako Nová mysl a Paedagogika se zabývají čím dále tím více problémem výchovy mládeže.

Vyšlo dokonce i několik podstatných knih o tomto problému jako kniha D. Cahové, vydaná Filozofickou fakultou brněnské University.

Vychovatelé a psychologové se zastávají nad problémem, proč mládež utíká z pionýrských oddílů, proč nemá zájem o všechno to co jí režim nabízí a zdarma vnucuje a přebíhá do malých desorganizovaných skupin, kde se vyžívá ve svém nadšení. Nechápu, proč je tak negativní k všemu co se děje a přechá před skutečností a od práce pro "socialistickou společnost" do svých snů a nezkutečného prostředí, které si romanticky vytvořila ve své obrazovnosti. Nechápu, že odpověď je snad. Protože je to mládež.

Na pracovních schůzích, na které jsou zváni nejenom partajníci, ale i odborníci vychovatelé i dobrovolní pracovníci všelijakých drobných skupin jakož i v diskusích v novinách se opakuje stále stížnosti, že práce mládeže je přeorganizovaná, přebýrokratizovaná. Bodejť ne. Svaz Českosk. Mládeže se stal od počátku cvičištěm politických karieristů, kteří měli zájem o sebe a ne o mládež, kteří zapomínali, že chlapec či děvče není materiál, který se může zpracovávat mašinou, nýbrž živý tvor, který roste, vyvíjí se a prospívá i chřadne a nepříjemná tvar podle uderu kladiva, nebo bice, ale reaguje na všechny popudy. Zapomněli, nebo nikdy nevěděli, že výchova není ani výrobní metoda, ani kuchářský recept, nýbrž tvoří umělecká práce, které není každý schopen a každý se jí nemůže naučit. Teprve dnes vidí, že totéž se nedá dělat s každým dítětem a že dva vychovatelé mohou docílit naprosto odlišných výsledků. Tito "mládežníci" chtěli všichni mít lesklé funkce generálů, ale málokdo se chtěl obětavě dát do drobné práce s mládeží, která vyžaduje všechen volný čas, příliš mnoho obětavosti a nadšení a nepříjemná "ni zisk ni sláva". Je příliš mnoho organizátorů, lidé kteří připravují osnovy, pokyny, nařízení a programy, často neproveditelné a nesmyslné. Kde kdo jezdí na inspekční cesty, podává zprávy a referáty na schůzích a píše o tom do stranických časopisů co jini udělali tak, jako by to byla zásluha. A tu drobnou práci dělá soudruh učitel, kterého tam poslal soudruh ředitel a oba nevědí o výchově mládeže a práci v dobrovolných skupinkách nic. Bojí se dělat něco co nedovede, sleduje bezduše instrukce a pokyny a výsledek je ten, že mládež se vyhybá, utíká, stává se zády ke všemu, co se s ní podniká a pro ni dělá. Nevědění!

Paedagogové a psychologové se pokoušejí najít nápravu a jali se studovat výchovné systémy. Velmi rychle došlo k tomu, že současné systémy nevyhovují a z minulých systémů výchovných "se svým všestranně výchovným programem a popularitou nabízí skauting".

J. Pecha píše o tom v Literárních Novinách v článku: Rozjímání nejen o skautingu v srpnu 1965. Rozebírá situaci a vidí úspěch v skautingu v tom, že jeho podstatným prvkem byl romantismus a život v přírodě. Jako všichni dnešní pracovníci si stěžuje, že táboření a život v přírodě není již tak populární u mládeže jako byl, protože jednak se nedá provádět primitivně, jako kdysi, protože prý není neporušené přírody

a jednak táboření a rekreace v přírodě se stala docela obvyklou. Mládež od dětství táboří s rodiči a tábory proto nejsou již ničím novým. Kdo vedl tábory mládeže ví, že to je výmluva. Před 20 lety u nás nebylo více "neporušené přírody" a rekreace byla také docela běžná v letech třicátých. Pionýrské oddíly však nedovedou vytvořit dokonalou atmosféru, kterou měli ve svých skupinách skauti, kteří byli pospolu celý rok, znali se a kde byla ideální spolupráce všech. Já sám jsem jako kluk mohl jít také se svým tátou na výlety a někde s ním tábořit. I když jsme spolu dobře vycházeli, našel jsem vždycky více zajímavého v kolektivu chlapců, s nimiž jsem byl srostlý a v němž jsem se mohl dokonale vyžít.

Ve svých diskusích přišli psychologové a výchovní experti na to, že dobrovolný pracovník, jaký býval skautští vůdové je daleko lepším vychovatelem, nežli t. zv. odborníci. Má prý k mládeži blíže, protože má "zdravý prostý rozum a takt, a amatérský obětavý zájem". Lépe rozumí mládež a lépe si rozumí s ní. Mládež má důvěru a dobrovolně ho poslouchá.

Kouzlo bylo tedy objeveno. a také zjištěno, kde roste. V dobrovolných organizacích, tam, ne Bečounce a v Povltav, v těch skupinách pionýrských deserteřů. A mezi nimi objevili staré skautské odborníky, nebo odchovance skautských oddílů a skupin, které pod všelijakou kamufláží se skrývali za protektorátu, přežili stalinismus, kult, osobnosti a žijí dále i v době tání.

Oficiálním kruhům se zřejmě podařilo získat nejen několik z těch bývalých skautských pracovníků, které přizvali na schůze a přiměli k tomu, aby se ozvali v anketach a diskusích, ale vzbudili, jak víme ze soukromých zpráv jakési všeobecné hnutí po nápravě.

Tak jako v novém řádu hospodářském se mají vyňat neproduktivní elementy, tak i zde se volá po tom, aby zmizeli generálové a ústřední komise, rady, kontrolní orgány a ti příživníci a vedoucímu drobné skupiny se dala co největší volnost.

Všichni se shodují na jednom. Je třeba aby členství bylo dobrovolné. Pracovníci mají být také skuteční dobrovolníci, kteří se k činnosti hlásí protože mají zájem, a ne protože je tam někdo poslal a něco jiného jim za to slibil.

Organisace mládeže musí mít "ideový program, srozumitelný a přijatelný mládeži". Samozřejmě, že režim myslí na ideologii komunistickou a L. Pecha ve článku: Rozjímání nejen o skautingu v Literárních Novinách si pochvaluje "živelný komunismus a živelnou organizaci" na celostátním potlachu mládeže, který viděl. Tu ideovu základnu ukázali velice dobře studenti o Majales letos v r. 1965, když symbolicky udělali králem Majales básníka Giensberga, protože pro ně byl ztělesněním anarchismu, nekompromisismu, individualismu a odporu proti jakékoliv autoritě. To sice pan Pecha nepíše, ale zřejmě se z toho poučil, když tvrdí, že ta nová organizace musí být avantgardní "spíše v generační kritické reakci proti váženým otčům nežli pod jejich protektorským dohledem. To je dnes ovšem komunistický režim a ti otčové, kteří v r. 1948 byli mladí nadšenci a dnes jsou starí oportunisté.

Celá řada starých skautů usiluje o nápravu a režim je zřejmě ochoten ustoupit dosti daleko, aby získal ty elementy, o nichž jsou odborníci přesvědčeni, že

PROBLÉMY OKOLO ZAMĚSTNANOSTI VDANÝCH ŽEN V ČSSR

Arno Hais.

Podle světových statistik každý třetí zaměstnanec je žena. Počet a podíl žen v zaměstnání ve všech průmyslových státech stále roste. Československo patří mezi státy s vysokou zaměstnaností žen, která převyšuje dokonce světový průměr. Koncem r. 1963 bylo v ČSSR zaměstnáno 2.792.000 žen, t.j. 44 procent všech pracujících. Z celkového počtu osob v zaměstnaneckém poměru tvořily ženy 41 procent. Mezi zaměstnanými ženami tvoří vdané ženy více než polovinu. Z vdaných bezdětných žen pracuje 85 procent, žen s jedním dítětem 67 procent, žen s dvěma dětmi 53 procent. Třetí dítě brání ženě v zaměstnání - konstatoval v jednom ze svých šetření Státní úřad kontroly a statistiky.

Do nedávna holdovali komunisté extensivnímu hospodářství. Rychlé rozšiřování výrobní základny vyžadovali včlenění stále nových pracovních sil do průmyslové výroby. Vzhledem k plné zaměstnanosti mužů, prováděli komunisté rozsáhlou agitaci mezi ženami pro vstup do zaměstnání. Přitom jim slibovali vytvoření výhodných podmínek, aby mohly vstoupit do zaměstnání, především rozšiřování sociálních zařízení a rozvoj a stále zlepšování komunálních a obchodních služeb. Mezi lety 1948 až 1963 přibývalo v československém hospodářství zhruba 790 tisíc pracovníků, z toho 690 tisíc žen. (Politická ekonomie, květen 1965).

Při kritice tohoto extensivního období komunistického hospodářství, kdy se nehledělo na rentabilitu, nýbrž jen na plnění předepsaných plánů, hlavní propagátor nové soustavy řízení hospodářství, prof. Ota Šik, označil nepřiznivý zjev, že ženy z domácnosti byly do výrobního procesu zařazovány "při zatím ještě nedostatečném zabezpečení podmínek pro jejich práci, pomaleji se rozšiřujícími sociálními službami, jako jsou jesle, družiny, stavování pro mládež, rozvoj služeb pro domácnost tad..". (Otázky míru a socialismu, březen 1965). Rovněž tajemník KSC, Drahomír Kolder, na plenárním zasedání Výboru čs. žen v únoru 1965 konstatoval, že zaměstnanost žen v ČSSR vzrůstala rychleji než "počet míst v dětských zařízeních". Přiznal, že to nežádoucím způsobem zvýšilo intenzitu práce žen a že je třeba se nad tímto problémem vážně zamyslet. (Vlasta, čís. 10 (1965)).

Že je třeba opravdu vážně se touto otázkou zabývat, dokazuje statistika počtu jeslí, kterou nedávno vydalo ministerstvo zdravotnictví. Koncem r. 1963 bylo na celém území ČSSR v činnosti 1445 jeslí a 55.272 místy; z toho bylo 321 jeslí závodních, které měly 12.691 míst. Přitom sít jeslí na Slovensku je podstatně horší než v českých zemích. (Čs. zdravotnictví, leden 1955).

Počet závodních jeslí je směšně malý, ačkoliv podle nařízení vlády z prosince 1959 měl každý závod, v němž pracují ženy a mají děti (přibližně 30 dětí) vybudovat mateřskou školu a je-li 20 malých dětí do tří let - jesle. Ne-nalezly-li závody dostatek finančních prostředků k zřízení jeslí dříve, tím méně je najdou dnes, po schválení zásad nového modelu řízení hospodářství. V tomto novém systému si totiž budou musít podniky (a jejich kolektivy) vydělat na svou režii, především na platy a mzdy a všechny prémie a ostatní odměny. Dříve se podniky honily za splněním plánů, bez ohledu na sociální povinnosti vůči zaměstnancům, jen

aby dosáhly premii, dnes se budou honit za rentabilitou a nebudou ochotny si ji zmenšovat stavbou sociálních zařízení.

V diskusích o uplatňování nových zásad hospodárnosti nejde nejde však jen o problém stavět či nestavět jesle, nýbrž o celý problém zaměstnanosti žen. Stále častěji se v poslední době vyskytují názory, které tvrdí, že další včlenění žen z domácnosti do práce, především pak žen s malými dětmi, je s hlediska ekonomického málo efektivní. Doporučují, aby se zaměstnanost žen omezovala a náhrada za ně se hledala ve zvýšení technických investic. "Domníváme se, že se zřetelem ke konkrétní situaci je naléhavější řešit rozvoj naší ekonomiky bez vtaňování dalších ženských zdrojů pracovních sil do ekonomické činnosti" - píše T. Frejka - E. Frejková v úvaze o zaměstnaných ženách. (Plánované hospodářství 7-8, 1965).

Některé z ekonomů tvrdí, že pro národní hospodářství není efektivní zaměstnávat ženy s dětmi do tří let, které potřebují péči v jeslích. Z toho důvodu je prý budování a udržování jeslí pro společnost nevyhodné. Doporučují proto, aby se v dosud existujících jeslích umísťovaly jen děti z rodin, kde příjem na hlavu nutně vyžaduje, aby matka šla do práce, případně, aby se matkám, které zůstanou doma, poskytoval příspěvek ze státní pokladny. Všichni tyto autoři zapomínají, že právě ženy s dětmi potřebují nejvíce, aby byly zaměstnány, neboť jejich příjem je významným přínosem do rodinného rozpočtu a zajišťuje rodině obvyklou životní úroveň. To je také hlavní motiv jejich zájmů o práci.

Mnozí z těchto autorů se zabývají problémem, že společnost doplácí nebo nedoplácí na zaměstnané ženy s dětmi, které používají společenských zařízení. Vdaná žena, která má tisíc korun hrubé mzdy měsíčně, vytváří pro společnost něco přes osm tisíc korun ročně - vypočítává inž. V. Čáp. Má-li dvě malé děti, z nichž jedno navštěvuje jesle a druhé mateřskou školu, činí náklady na tuto péči přes 7200 korun ročně. Autor dochází proto k závěru, že efektivnost zaměstnanosti žen rychle klesá, musí-li žena dávat děti do jeslí. Přes toto zjištění, inž. Čáp odmítá návrhy na uzavření jeslí, s nimiž někteří ekonomové přišli, jelikož by to vedlo, podle jeho názoru, k snížení populačního přírůstku. Mnohé ženy, které dnes dávají dítě do jeslí, by nechtěly mít děcko, aby nemusily opustit zaměstnání. Řeší problém tím, že by stát zvýšil příspěvky na domácnost s malými dětmi, považuje autor za velmi nákladné. Problém zaměstnávání vdaných žen nelze řešit tím, že by se jejich zaměstnávání zavrhovalo - píše autor - nýbrž tím, že se budou vytvářet podmínky, které negativní důsledky zaměstnanosti žen odstraní. (Rudé právo 18. srpna 1965).

Ještě ostřejší proti snahám omezovat zaměstnanost žen vystoupil ekonom J. Svejkský. Odmítl názor, že by ženy ve výrobních odvětvích pracovaly jen na úhradu nákladů zaměstnanosti žen v celém hospodářství, zdravotnictví školství a pod. Investice na dětská zařízení se dotýkají stejně tak žen jako mužů. Vypočítává, že ženy zaměstnané ve výrobní sféře (t.j. tři čtvrtiny z celkového počtu zaměstnaných žen), vytvářejí ročně (podle údajů z r. 1962) asi 50 až 55 miliard korun národního důchodu. Celkové náklady

Pokračování na str. 2

AMERIKA A ČERNOŠSKÝ PROBLÉM

Ferdinand Peroutka.

Amerika zvolna vstupuje v řešení rasové otázky, a ozbrojená moc vlády už několikrát musila intervenovat v bouřích, které někdy zosnovali bílí, někdy černí. To jsou detaily velkého děje proměny. Sotva který jiný stát může v této věci posuzovat Ameriku podle sebe, neboť žádný z nich nemá tak silnou rasovou menšinu, která, vedle barvy, se velmi liší od většiny také stupněm civilisace. Do Anglie se v posledních letech přistěhovala nesrovnatelně menší barevná menšina, a přece tam již vypukají rasové bouře. Ani pro komunisty se neohodí ptát tak udiveně, co jsou to rasové bouře. Ačkoli v komunistických státech od Ruska po Bulharsko, není více než hrstka barevných studentů, přece tam již v hlavních městech vznikly zřetelné náznaky rasových konfliktů. Z toho by se mohlo zdát, že je to skoro jakási chemická nutnost, která někde, kam skanulo jen několik kapek cizí rasy, se odbyje jednou nebo dvěma scénami na ulici, jinde vytváří velký národní problém. To záleží na velikosti procenta. V Americe černoši představují celou devětinu obyvatelstva. Bude-li jejich rovnoprávnost dokázána, pravděpodobně ovládnou politicky a administrativně značný počet měst na jihu a celé velké kraje. Před takovou vyhlídkou nestojí žádný evropský stát.

Více než kterákoliv jiná země Amerika proslula schopností asimilovat minority. Rostla a vyvíjela se asimilováním elementů, které se do ní hrnuly z celého světa. Tato schopnost byla nazývána americkým "tavicím hrncem". Poprvé, v černošském případě, tavicí hrnec není dosti horký, aby rychle vykonal svůj úkol. Toho jsou četné příčiny, které už mnohokrát byly vypočítány. Budeme se však zabývat populární a po celém světě horlivě pěstovanou otázkou, do jaké míry je Amerika vinna.

Jakmile položíme tuto otázku, ihned se nám rozkládá v jinou: co je Amerika? Je to americký jih? New York nebo Mississippi? Vláda a kongres nebo demonstranti? University nebo Ku Klux Klan? Běloh z jihu, který střílí po černošech, nebo jeptiška, která klečí na náměstí a modlí se, aby Bůh dal černé rase rovná práva? Jedni běloši nepřátelsky pokřikují na černošské manifestace, jiní jdou v jejich čele. Spojené státy severoamerické jsou celý kontinent, což znamená, že jsou velká rozličnost. Teprve z konečného výsledku, jehož tato rozličnost bude schopná, bude možno říci, co je pravá Amerika.

Je snadno citovat příklady zatvřelosti z jižních krajů a vydávat to za zatvřelost celé Ameriky. Na druhé straně pozorovatelé musí být nápadno, jak rychle nyní uzrál černošský problém v Americe. Sto let existoval pod povrchem. Nyní propukl v plném světle. Na jeho řešení je, často bouřlivě, naléháno před školami, volebními místnostmi, před úřady, kde se najímají pracovní síly. Černošské manifestace a demonstrace se staly každodenní událostí. Během pouhých posledních tří let černoši učinili ne krok, nýbrž skok kupředu. Vrstva společnosti, tak dlouho trpělivá a resignovaná, náhle, je třeba říci náhle, se stala smělou. V padesátých letech černošské vedení občas posílalo jednoho nebo dva černé studenty, aby se dali zapsat na tu nebo onu jižní universitu, a za rohem čekali v nejistotách, jak to dopadne. Tím to končilo. Nyní černošské hnutí přešlo k zcela veřejnému, generálnímu, neostýchavému útoku.

Každý děj je výsledkem vnitřních a vnějších okolností. Probuzení Afriky, vznik mnoha černošských států nemohl přejít bez vlivu na vědomí amerických černocho. Neboť jestliže černoši mohou zasedat s bílými jako rovný s rovným v největší světové instituci, ve Spojených národech, proč ne v amerických městských radách? Pociť, že má vlivné prátele ve světě, posílil sebevědomí

amerického černocho nebo dokonce teprve dal mu vzniknout. To je schopno vysvětlit subjektivní stránku situace. Ale obroda Afriky nenastala teprve před třemi lety. Tak existuje otázka, proč černošská bojovnost, která nyní je tak zřejmá v ulicích, se nezrodila dříve. Proto ne, že musila být doplněna vnějšími okolnostmi. Přes všechny výjimky, které mohou být uvedeny, americký černocho sledal, že atmosféra kolem něho neobyčejně změkla. Zejména sledal, že americká vláda cílevědomě vede k změně postoje k rasové otázce. Ačkoli by nebyla ochotna se k tomu výslovně přiznat ve složité vnitropolitické situaci, někdy dokonce prakticky povzbuzovala černocho, aby se hlásili o svá práva. Učinila tak zejména tím způsobem, že vzala černošské protestní manifestace pod svou ochranu, jsouc si plně vědomá následků. Černoši vůdcové vymysleli pojízdné manifestací skupiny, tak zvané "autobusy svobody". Když první jejich skupina odvážila se směleho podniknu, přejel z jednoho jižního státu do druhého, činila tak za zcela nových okolností. Tisíce zmobilizovaných národních gardistů, sta silničních policistů, tři letadla a dvě helikoptery bděli nad tím, aby cesta uplynula bez příhod. Vůdce výpravy úvodem pravil svým lidem: "My tu nejednáme nyní jako soukromí občané, my jsme chráněnci vlády". Na zemi i ve vzduchu bylo zřejmo, že mluví pravdu. Od té doby ústřední vláda pokročila dále. Neuznává autonomii států v této věci a obžalovává před soudem lokální policisty, kteří černošským manifestantům neposkytli náležitou ochranu. Jen zcela vyhaslé hnutí by nevyužilo takového silného povzbuzení. Pravda je, že co se nyní děje v Americe, je společné dílo černocho a vlády.

Jestliže ve státě, kterémkoli, dojde k reformě, bývá za tím směs dobré vůle a nutnosti. Americká vláda shledala, že dostatečné procento nutnosti pro ni existuje. Podívala-li se na věci s hlediska mezinárodní politiky, musilo vidět, jak obtížno, ba nemožno by Americe bylo vystupovat v roli, která jí byla více méně vývojem vnučena, ale které se nemůže vzdát, poněvadž není, kdo by ji nahradil: v roli vůdce svobodného světa. Táž okolnost, jako na americké černocho, působí na americkou vládu: probuzení Afriky, rychlý vzestup vlivu barevných národů v mezinárodním životě. Musila vidět, že by se isolovala od proudu moderní doby, odsoudila se k tomu, aby byla členem trvalé minority a nebyla schopna vyhrát ani jedno bojovné hlasování o kterékoli věci ve Spojených národech, kdyby neučinila vážný pokus o řešení rasové otázky ve své zemi. Také cítila, že největší demokracie světa musí ukázat, že dovede řešit své problémy. Je prvním zájmem vůdce svobodného světa, aby on a svoboda s ním se neocitli v minoritě, nýbrž aby za sebou měli většinu. A vůdce demokracie nemůže ve velké věci připustit bezmocnost vůči okolnostem. Je v kruté soutěži s diktaturami, které chtějí čekat na důkazy neschopnosti demokratického systému. Tyto problémy jsou dokonce známy zahraničnímu ministrovi, a je jeho povoláním je řešit. Ale národy sotva ochotně žijí výlučně podle pokynů zahraničního ministra. Všechny ohledy, které ukládá zahraniční politika, by byly slabé, kdyby zároveň nebyl uzrál určitý proces v americkém veřejném mínění. Když otázka černošské rovnoprávnosti byla tak nebo tak naléhavě položena, Američané se musili rozhodnout o tom, čím jsou a čím chtějí, aby byla jejich země. Jako asi každý jiný národ, Američané dlouho by snad dovedli žít spokojeně vedle nerovnoprávné vrstvy, která bez reptání snášela svůj osud. Ale když situace tak se vyvinula, že bylo nutno intelektuálně a morálně odpovědět na požadavek rovných práv, tu nezníitelný liberální základ a-

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme vám všem, kteří jste se snažili jakýmkoliv způsobem zmírnit bolest nad ztrátou mého manžela a našeho otce. Za vaše soustrastí, květiny, chrámové zpěvy a doprovod na Svaté Pole naše Pán Bůh zaplatí.

Marie Vaňková a děti.

K automobilovým závodům o Velkou cenu Kanady na dráze Mossport, blízko Bowmanville, dne 25.9., se přihlásil známý skotský závodník Jack Stewart. Nejlepší tři jezdci se rozdělí o 11.000 dolarů.

merické společnosti se vynořil. Někteří odpovídali mnoha a někteří málo slovy, jiní jen hlasováním. Ale z výsledku je třeba usoudit, že Američané by byli nesnesli, kdyby jejich země ztratila právo nazývat se zemí svobody. Drtivou většinou hlasovali pro vládu, která si uskutečnění rovnoprávnosti uložila jako slavnostní a neuzrůstelný závazek.

Jestliže americký černocho dnes se rozhlíží, jako fronty stojí, je to pro něho povzbuzující přehlídka. Má za sebou prezidenta i kongres t.j. moc výkonnou i zákonodárnou. Má na své straně uvážení souhlas obou velkých politických stran, z nichž ta nebo ona vytvoří také příští vládu. Stojí za ním církev, intelektuální elita země, a většina voličstva. Intelekt a svědomí vystoupily proti zvyku. Posice odpůrců nemůže se zdát silnou. Hlavní jeho oporou je setrvačnost. Jižní odpůrci se nepouštějí do velkého intelektuálního zápasu o černošský problém. Prostě se dovolávají zvyku. "To je náš způsob života", praví. Zvyk nepotřebuje teorii. Ale už mnoho různých způsobů života bylo smeteno moderní dobou.

Je tedy obraz amerického černocho velmi nepravdivý. Rasový boj se rozšířil v boj politický, v němž stojí proti sobě různé světové názory, bílí proti bílým.

Volební právo černocho v Americe nikdy nebylo slovy popíráno, ale v mnohých krajích bylo činy zamezováno. Když nyní kongres se usnesl zákonem zamezit tyto mlčenlivé činy, černoši dostali své největší vítězství. Černošská věc nebude už závislá jen na dobré vůli příznivců. Provádění tohoto zákona dá černocho tu velkou politickou moc, jakou v demokracii musí mít devítina obyvatelstva. Budou vlivným činitelem ve volbách, mnohde jejich hlasy budou jazyčkem na váze, a každý kandidát se bude varovat vyvolat jejich nepřátelství. Vědomo si toho, černošské hnutí bude dělat, co každá politická skupina dělá: prodávat svůj vliv co nejdražší. Černoši se stanou právě takovou politickou silou, jakou v americké historii byli Irčané, Italové, Židé. Snad větší, poněvadž jsou početnější. Až dosud v demokracii každá níže postavená skupina se povznášela pomocí volebního práva. Velká dělnická třída se tak povznášela, všeobecné volební právo v jejich rukou proměnilo kapitalismus v něco, co by kapitalisté devatenáctého století ani nepoznali.

Zajištěním výkonu volebního práva černošský problém dostává se z abnormálních poměrů do normálních. Černoši dostávají do rukou hlavní a vyzkoušený nástroj emancipace. Je to politické vítězství, a je třeba říci, že zatím nevíce. Nové a velké konflikty by vznikly, kdyby do černošského hnutí se dostali politiky příliš mnoho. Všechny černošské kostoly se nyní ožívají politikou. Vytvořilo by nové konflikty, kdyby černoši uvěřili, že politika sama může vyhladit některé skutečnosti a dát černocho, co jim na konec může dát jen jejich vnitřní, kulturní, vzdělanostní rozvoj. Ne všechno může být vymanifestováno a vydemontrováno. Vždycky tak bylo. Svoboda a rovnost vždy byly jako šaty na dospívajícím těle. Praskaly ve švech, když byly úzké.

PROBLÉMY ŽEN V ČSSR

Pokračování ze str. 1

na zaměstnanost žen pak představují asi 36 miliard. Zůstává tedy na kontě ekonomicky činných žen ve výrobní sféře asi 15 miliard korun národního důchodu - praví dále a správně uvádí, že opoždění výstavby dětských zařízení a zaostávání služeb, což zvyšuje intenzitu práce zaměstnaných matek, je určitým příkořím, kterého se společnost na pracujících ženách dopouští.

Autor poukazuje správně na vliv výdělků ženy na rodinný příjem. Tento vliv je velmi výrazný - praví - a je na něm závislý i další rozvoj životní úrovně. Kdyby se měly úspory pracovních sil, dosažených cestou technického rozvoje, projevovat v základním poklesu úrovně ženské zaměstnanosti (místo všeobecného zkracování pracovní doby) pak "bychom musili přehodnotit i dosavadní hledinu průměrných mezd mužů, jejichž žena by pak byla v domácnosti" - praví autor v závěru své úvahy. (Rudé právo, 1.září 1965).

Na loňské konferenci o experimentálním a klinickém studiu vyšších nervových funkcí byl vysloven požadavek, "aby to nebyla žena, která se ke škodě své i celé rodiny přizpůsobuje práci, ale aby se práce přizpůsobila ženě". (Smena, 29. listopadu 1964).

To je jistě požadavek velmi správný a nikoliv nový. Svobodné odbory od počátku své existence tento požadavek uplatňovaly. Přes odpor zaměstnavatelů se domáhaly v kolektivních smlouvách úlev pro pracující ženy. V sociálním zákonodárství pak prosazovaly zvláštní ochranná opatření, která respektovala mateřské poslání ženy.

Demokratická Československá republika náležela k sociálně vyspělým státům v tomto směru, která konvence mezinárodních konferencí práce nejen ratifikovala, ale také dbala, aby se dodržovaly v praxi. Komunistický režim převzal sice formálně sociální zákonodárství demokratické republiky, ale soustavně je porušoval, nejen pokud šlo o pracovní dobu a práci přes čas, ale zvláště pokud šlo o ochranu pracujících žen. Především nedodržoval ustanovení, že ženy nesmí pracovat v nočních směnách, stejně tak ustanovení, že nedělní klid pro ženy v továrnách počíná již v sobotu o 14 hodině a mnohá jiná sociálně ochranná ustanovení.

Od února 1948 komunisté mobilizovali ženy, především ženy v domácnostech, do továren, aby jim pomáhaly plnit jejich hospodářské plány. Nikdy však nebyly ženy hospodářsky vitaným činitelem. Mnozí komunističtí ředitelé je považovali dokonce za činitele nežádoucího, právě v důsledku různých úlev, jež jim měli poskytovat. Z toho důvodu také byly ženy-matky a těhotné ženy při stejné kvalifikaci a výkonu zařazovány do nižších platových tříd, přidělovány na méně výhodné práce a pod.

Nelze se proto divit, že každým rokem téměř sto tisíc žen se po skončení mateřské dovolené nevracelo do zaměstnání a zůstávalo doma. V některých odvětvích spotřebního průmyslu, v nichž je největší počet žen zaměstnan, počet žen, které se po mateřské dovolené nevracely do práce, dosahoval až 50 procent. Situace nyní poněkud se zlepšila, jelikož zákonem i zvýšené péči o těhotné ženy a matky, který vstoupil v platnost 1. dubna 1964, byla ženám dána možnost, aby si doplnily svou placenou mateřskou dovolenou - dovolenou neplacenou. Žena může dnes zůstat u dítěte až do jednoho roku. Do tohoto roku nesmí dostat výpověď a má právo nastoupit po roce na stejné místo, které opustila. Tato ustanovení převzal i kodex práce, která má vstoupit v platnost počátkem roku 1966.

Diskuse, která se rozvinula kolem zaměstnanosti žen, je v podstatě reakcí hospodářských vedoucích na tyto a jiné výjimky, týkající se zaměstnaných žen. Ředitelé komunistických podniků

Z TORONTA

Informační službu městského školního výboru v č. 155 College St., vede p. H.J. Elliott. Má přehled o všech denních a večerních kursech pro děti a dospělé v oblasti metropolitního Toronta. Poradna je otevřena od 10ti hodin ráno do 4 hod. odp. a poskytuje radu bezplatně.

Známy pianista Vladimír Ashkenazy zahájí podzimní sezónu Velkých umělců v Massey hall koncertem v sobotu dne 9. října. Dalším podnikem bude koncert pražského filharmonického orchestru dne 28.10. za řízení Karla Ančera.

Letní promenádní koncerty vojenských a jiných souborů v torontských parcích přilákaly letos přibližně dvojnásobný počet posluchačů než loni, hlavně díky vytrvalé propagační kampani v denním tisku. Je to velký úspěch městského oddělení parků a rekreace, zvláště pomysleme-li, že letošní červenec a srpen se vyznačovaly vesměs podprůměrnými teplotami.

Nejnovější knížku dr. L. Feierabenda "Ve vládě v exilu - na londýnské frontě" si naši čtenáři mohou objednat přímo u autora na adrese: Dr. L. Feierabend, 3821 Newark St., N.W., Washington, D.C. 20016, USA. Knižka stojí \$ 3.-

Barevný velkoformát "Ave Maria" se Zarah Leander v hlavní roli dávají od 24.9. do 6.10. v kinu Revue, 400 Roncesvalles Ave.

V divadle O'Keefe vystupuje až do 9. října Kanadská operní společnost. Na programu jsou opery: Turandot, Rigoletto, Lazebník sevillský, La Boheme a Mavra - Salome. Lístky u pokladny nebo v kanceláři společnosti v č. 131 Bloor St. West.

Krajan Jan Gellner, D.F.C., napsal nedávno pro torontský "Star" článek "Spojené státy musely začít bombardovat Severní Vietnam nebo prohrát válku." Autor kritisoval mírné i stanovisko některých kanadských oficiálních kruhů, které kritizují americkou účast v bojích ve Vietnamu.

ZPRÁVY

Torontský "Star" přinesl zprávu, že "Klub přátel poezie" v Praze má dnes 30.000 členů, z nichž každý si předplácí nejméně 4 svazky básní ročně. Článek z pera dopisovatelky Pearl Sheffyové byl nadepsán "Češi knihy je nom nečtou, ale přímo je hltají". Autorka měla dlouhou rozmluvu s dvěma známými autory - Miroslavem Holubem a Josefem Nešvatbou.

Nová budova pro přeškolení zmračených občanů bude slavnostně otevřena v č. 234 Adelaide St. East v 10 hod. ráno dne 30.9. Otevření bude předsedat Hon. W. Earl Rowe, ontarijský guvernér. Budovu spravuje organizace "Society for Crippled Civilians".

Torontský "Telegram" přinesl dne 28.8. celostranovou reportáž ze života továrníka Tomáše Bati a jeho rodiny v Torontě. Článek doprovázelo pět vystižných fotografií zachycujících vnitřek a vnějšek Batova domu, jakož i celou rodinu: 17ti - letého syna Tomáše, 12ti - letou Christinu, 10ti - letou Moniku a 5ti - letou Rosemarie. Autorka článku, sl. Peggy Murray, se zmínila také o Batově Světové konferenci, která se tu koná ve dnech 22. až 28.9.

tím dávají na jevo, že v budoucnu budou mít ještě méně zájmu i zaměstnávání žen než dříve. O tom, jak se budou zákony provádět a výjimky dodržovat, koneckoneců nerozhodují ti, kdož se v diskuzi zaměstnávání žen zastávali, nýbrž ředitelé komunistických podniků, kteří obcházeli zákonná ustanovení dříve a budou je obcházet i v budoucnu, tím spíše, že závodní kolektivní (k vůli přímím) budou patrně stát na jejich straně.

PROČ KOMUNISTIČTÍ INTELKTUÁLOVÉ BUĎ MLČÍ ANEBŮ NEPIŠÍ PRAVDU?

Václav Majer.

Tyto kardinální i časové otázky jsou předmětem pozoruhodné úvahy jugoslávského komunistického intelektuála Mihajlo Mihajlova, uveřejněné pod nadpisem "Why We Are Silent" v americkém týdeníku "New Leader", ze dne 30 srpna. V redakční poznámce je uvedeno, že Mihajlovův artikel byl doručen poštou, když předtím "pravděpodobně prošel rukami Titových cenzorů."

Tato redakční připomínka je závažná, neboť částečně vysvětluje některé části úvahy i některé formulace i argumenty, které u autora vynikající reportáže "Moskovské leto 1964", mírně řečeno, překvapují. V reportáži "Miskovské leto 1964", uveřejněné nejprve v jugoslávském listě "Dělo" a pak v tisku západních zemí, dr. Mihajlov shrnul své bystré postřehy a své zážitky z návštěvy Sovětského svazu lapidární větou: "Nejpřesvědčivější vlastností sovětského člověka je, že dovede vnitřně ospravedlnit tyranii i lež". Mihajlova reportáž vzbudila zaslouženou pozornost svobodného tisku a ovšem i nelibost sovětské vlády.

Sovětský svaz ostře protestoval a to stačilo. Jugoslávský diktátor Tito, učinil na autora reportáže veřejně ostrý útok, dr. Mihajlov byl okamžitě zbaven místa profesora, poháněn před jugoslávský komunistický soud a odsouzen k trestu vězení na dobu devíti měsíců. Mezinárodní veřejnost byla alarmována. Shodou okolností byl do Jugoslaviie svolán na počátek července mezinárodní sjezd spisovatelů sdružených v PEN klubu a mnozí spisovatele pohrozili, že se sjezdu neúčastní, jestliže spisovatel Mihajlov bude ve vězení. Dr. Mihajlov se statečně a obratně hájil, podal odvolání a odvolací soud snížil jeho trest na pět měsíců - podmínečně!

Nicméně, osobní a politická persekuce dr. Mihajlova trvala dál. Na profesorské místo nebyl, ani po změně původního rozsudku, přijat a pozvání k návštěvě dvou amerických universit nemohl přijmout, neboť mu jugoslávský režim odepřel cestovní pas. Především jsem tu fakta, abychom Mihajlova článku "Proč mlčíme" spíše rozuměli. Mimo to nesmíme zapomenout, že dr. Mihajlov je člověk vychovaný školou komunistického režimu, musíme si také představit situaci v níž svůj článek psal a musíme mít na paměti i připomínku redakce "New Leader", že článek pravděpodobně prošel rukami Titových cenzorů. Ale i tak - anebo spíše právě proto - je to článek pozoruhodný, informativní i odvážný!

Slabinou článku však je, že Mihajlov užívá na mnoha místech názvosloví komunistické propagandy. Tak ku příkladu píše důsledně o zemích komunistické diktatury jako o zemích "socialistických", totalitní režimy zemí komunistického bloku, jsou pro něho "socialistický" svět, anebo "socialistická" společnost a komunističtí intelektuálové jsou intelektuálové "socialističtí".

Je to dost podivné, neboť tato terminologie komunistické propagandy je v rozporu s tím, co píše na jiných místech článku, kde správně dokazuje, že socialism a totalita se vzájemně vylučují a výslovně uvádí:

"Nevěřím, že základní konflikt našich dnů je mezi socialistickým a kapitalistickým systémem; spíše

že je to konflikt mezi demokratickým socialismem a totalitou - necht je to politická totalita socialistických zemí, či hospodářská (totalita) na Západě". Dále Mihajlov píše, že každý systém jedné strany je jakýmsi druhem Stalinismu" a označuje totalitní systém v každé jeho formě - "fasistický, komunistický, hospodářský" jako rakovinu lidstva. Nuže, jaképak tedy "socialistické" země a "socialistický" svět?

V úvodu své úvahy, dr. Mihajlov položil dvě základní otázky:

Proč většina intelektuálů socialistického (sic) světa mlčí o skutečných poměrech v jejich zemích? A proč to je, že když hovoří veřejně, jejich kritika se týká pouze povrchního aspektu společnosti, spíše než jádra věci: systému v němž žijí.

Dr. Mihajlov se snaží vyvrátit názor, že je to proto, že mají buď strach, anebo proto, že nemohou pravdu publikovat a dokazuje - zdá se, že na základě vlastních zkušeností -, že toto mlčení má hlubší příčiny; což vyjádřil takto: "Tak my, intelektuálové socialistické společnosti se cítíme zrádci, když mluvíme pravdu - jako zrádci našich zemí a všech těch, kdo za svobodu bojují v kapitalistické společnosti. Proto většina z nás mlčí".

Mihajlov přiznává, že je to krutý paradox a uvádí mnohé důvody proč tomu tak je, ale i tak je to přiznání věru otřásající. V Mihajlově článku je mimo to ještě také řada názorů a argumentů s nimiž nelze souhlasit. Myslím však, že autorovo vnitřní přesvědčení, je vyjádřeno v posledních dvou větách závěru článku takto: "Nade všechno chceme to, co osvědčený lid Západu užívá - svobodu myšlení a svobodu tisku. Pak nebudeme děle muset mlčet."

Co k tomu dodat? Snad jenom to, že budeme šťastni, když se autorovi a všemu ujařmenému lidu tak zvaných "socialistických" zemí komunistického světa, toto přirozené přání co nejdříve splní.

KANCELÁŘ ČS. AEROLINIÍ V NEW YORKU

Československé státní aerolinie si 1. října otevřou vlastní kancelář v New Yorku. Oznámila to americká reklamní kancelář Jacobs, která pracuje také pro Čedok. Čedok už kancelář v New Yorku má - ne pro přímý styk s už zaběhanými cestovními kancelářemi americkými i jinými. Kancelář čs. aerolinií bude asi také udržovat styk většinou jen s agenturami ve svém oboru - tedy s kancelářemi jiných leteckých společností.

Přímé spojení obstarává dnes mezi New Yorkem a Prahou jen společnost Pan American.

L. LUNSKÝ OPTIK

Prohlídky očí

Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

SUKARNOVY SNY

František Turek

Názor některých západních diplomatů v Džakartě, že Sukarno nemá v plánu jen zdržet Malajsi, nýbrž že se chce zmocnit celého světa, je jistě přehnaný. Ale je na bředni, že by se chtěl zmocnit celé jihovýchodní Asie. Proto se spojil s komunistickou Čínou, která má mu pomoci vytlačit britské a americké vojáky ze základů v Singapuru, na Filipínách, v Thajsku, Laosu, jižním Vietnamu a na Tajvanu. Indonéziští námořníci mluví o tom, že převezmou ve vodách Indického oceánu - Sukarno někdy říká Indonézijského oceánu - úlohu americké sedmé floty, indonézijský ministr obrany, generál Nasution, udává za cíl tažení proti Malajsi odstrašení velké britské vojenské základny v Singapuru. Protože na tyto úkoly Indonézie sama nestačí, ani když jí pomáhá Čína, zakládá Sukarno nové politické skupenství, osu zemí Indonézie-severní Vietnam - komunistická Čína - severní Korea - Kambodža. Je to však osa nalomená, sotva se zrodila. Kambodžský princ Sihanuk, ačkoli se politicky opírá o Čínu, dal na jevo nesouhlas se začleněním do osy a aby dokázal svou nezávislost, uznal samostatnost Singapuru, který se nedávno rozešel s malajsijskou federací. A ze severní Koreje přicházejí zprávy, že Kim Il. Sung navazuje styky s Moskvou a rozvíjí donedávna úzké styky s Pekingem. Z rozhovorů Sukarna s čínským ministrem zahraničí Čen Jim v Džakartě bylo dohodnuto, že Indonézie nezávislost Singapuru neuzná - je to forma nátlaku s cílem donutit Singapur, aby omezil britskou vojenskou základnu v Singapuru, čímž se znehodnotil její význam a Velká Británie musila pomýšlet na přesun základny do Austrálie. Kdyby padesát tisíc britských vojáků ze základny odešlo, byla by kampaň proti ostatním státům Malajsie nepoměrně snažší. Pak by se otevřela cesta Sukarnovu snu o nadřazeném, vůdčím postavení ston milionové Indonézie nad Malajskem, Sabahem, Sarawakem, Singapurem, Filipínami, portugalským Timorem a dokonce i australskou východní Novou Guineou. Sukarnovi totiž s léty přibývá i velikášství. Před deseti lety, kdy razil myšlenku Maliphindu, volné unie přibuzenských států Malajska, Filipín a Indonézie, byl skromnější než dnes, kdy ve svých plánech operuje ještě taký Thajskem a Kambodžou. Sukarno se nechce těchto států zmocnit. Tvrdí, že by zůstaly samostatné a jenom v zahraniční politice a v obranných otázkách by se musily radit o postupu s Džakartou.

Ze států, které chce Sukarno vnútit své vůdcovství, ani jeden o ně neprojevil zájem, nýbrž naopak zaujaly ostrý odpor. Jen komunistická Čína Sukarna v jeho velikášských snech podporuje a získává v Indonézii stále pevnější půdu. Sukarno, před deseti lety čelná postava neutralistického hnutí afro-asijských států, které se nechťely přidat na žádnou stranu v politice velmocenských bloků, není dnes už ani z daleka neutralistou, nýbrž nejotevřenějším stoupencem komunistické Číny. Co z neutralistické konference v Bandungu před deseti lety ještě zbylo, chtěl by Sukarno přetáhnout za hlasem svého srdce do pekinských vod. To se okatě projevilo na letošní jubilejní konferenci v Džakartě, která byla uspořádána na paměť Bandungu. Jako hlavní neutralistické se tam dali nakomandovaný Indonézijský oslavovat čínští Ču En Laj a Čen Ji, severokorejský Kim Il Sung a kambodžský Sihanuk. Zakládajícím členům bandungské konference, kteří měli o ni neméně zásluhu jako Sukarno, zástupců Indie a Cejlonu se letos ani nedovolilo na konferenci promluvit. Sukarno by vůbec rád s konečnou platností rozhodl o tom, kdo náleží do obce afro-asijských států. Zeměpisná poloha podle něho není rozhodující a proto tam třeba nepatří státy Malajsijské federace, ačkoli jsou v některých mí-

stech vzdálen od Indonézie jen 90 kilometrů. Podle Sukarna může být členem afro-asijských organizací jen stát, který vyhovuje dalším podmínkám. Musí to být nově vzniklý stát na rozdíl od starých, dlouho existujících států. Pro nově vzniklé státy zřizuje Sukarno v Džakartě afro-asijské organizace všeho druhu: novinářské, spisovatelské, ženské, odborářské, filmové, islamské. Buduje pro budoucí konferenci těchto států obrovský palác v Džakartě, který zevnějškem i rozsahem napovídá o tom, že o konkurenci Spojeným národům. Jak Sukarnovi vyslanci v afrických státech nedávno zjistili, není o tuto konferenci světové organizace v New Yorku valný zájem a je skoro vyloučeno, že by Sukarno přetáhl mladé africké a asijské státy ze Spojených národů do svého paláce v Džakartě. Ale rudá Čína naznačuje - před čtrnácti dny za rozhořčení francouzského ministra Malrauxa s čínskými představiteli v Peking - že by se postavila za Sukarnovu kopii Spojených národů, kdyby se nestala členem newyorských Spojených národů. Ke starým státům, na jejichž hlavu snáší Sukarno vinu za všechno, co se mu nelíbí nebo nedaří, náleží Spojené státy a Velká Británie. Proč komunističtí intelektuálové buď mlčí anebo nepiší pravdu?

PRED 40. ROKMI A TERAZ

Před 40 lety kanadský farmář za pomoci žacích strojů, tahání koňským záhřahem, zoral hektár obilí za dvadsát pět hodin. Výdavy byly asi šest a pol dolarů. Ale potom musel ještě mláti. Teraz kombajnom pokosi a vymláti zároveň dvadsát hektárov alebo aj viac za deň a stojí to len deväť dolarov.

Divadelní soubor "Canadian Players" si pronajal scénu Ústřední knihovny na dva roky. Kampaň prodeje sezónních lístků měla úspěch i v letních měsících - příjem byl skoro 14.000 dolarů, t.j. skoro polovina předpokladu.

TORONTSKÝ ŠKOLNÍ VÝBOR

VEČERNÍ KURSY ANGLIČTINY PRO NOVO-KANAĎANY

BLOOR COLLEGIATE INSTITUTE
1141 Bloor St.W. (u Dufferin)
(pondělí, úterý, středa, čtvrtek)
CENTRAL HIGH SCHOOL OF COMMERCE
570 Shaw St. (j. od Harbord)
(pondělí - středa)
EASTERN HIGH SCHOOL OF COMMERCE
16 Phin Avenue (u Chatham)
(pondělí, úterý, středa, čtvrtek)
HUMBERSIDE COLLEGIATE INSTITUTE
280 Quebec Ave. (u Humberside)
(pondělí - středa)
PARKWAY VOCATIONAL SCHOOL
1 Danforth Ave. (vých. od via duktu)

KING EDWARD SENIOR PUBLIC SCHOOL
Bathurst St. kousek na sever od Coolege St.
(pondělí, úterý, středa, čtvrtek)
OAKWOOD COLLEGIATE INSTITUTE
991 St. Clair Ave. W. (u Oakwood)
(pondělí - středa)
NORTH TORONTO COLLEGIATE INSTITUTE
299 Jameson Ave. (j. od Queen W.)
(pondělí - středa)
NORTH TORONTO COLLEGIATE INSTITUTE
17 Broadway (1 blok sev. od Eglinton, vých. od Yonge St.)

ZÁPIS

Zápis se koná ve výše uvedených školách ve dnech 20., 21., 22. září v 7 hod. večer.
Zápisné je 5 dol.
Vyučování započne dne 27.září 1965 v 7.30 hod. večer.

TRÍDY

První ročník — Základy angličtiny - - mluva a čtení;
Druhý ročník — Mluva, čtení a psaní;
Třetí ročník — Konverzace, čtení, psaní, občanská nauka, anglická komposice rovnající se stupňům VII - VIII;
Čtvrtý ročník — Konverzace, anglická komposice a mluvnice - na úrovni stupňů VIII - X.
Studenti třetích a čtvrtých ročníků mohou skládat zkoušky rovnající se VIII. stupni.

Angličtina pro vstup na universitu — studenti, kteří ovládají anglický jazyk na úrovni X. stupně a kteří se připravují na universitní studium, se vyzývají, aby se zapsali v Bloor Collegiate Institutě.
Třída příležitosti — studenti, kteří se domluví anglicky, ale potřebují se naučit číst, psát, hláskovat a aritmetice, stupně I-IV, se vyzývají, aby se zapsali v Bloor Collegiate Institute nebo Parkway Vocational School.

UČEBNÍ OSNOVA

Základy angličtiny — vědecky odstupňovaný kurs pro Novo-Kanaďany v mluvení, čtení a psaní anglického jazyka; současné události; informace o naturalisaci; Kanada a její lid; diskuse ve skupinách; vyučování ukazováním; třídy pro různé stupně dokonalosti.
Další informace si můžete vyžádat v jednotlivých školách kdykoliv večer po 20. září.

GRAHAM M. GORE, ředitel JOHN V. MILLS, předseda.

ZEMIÁKY A VODA

Na výzkumnej stanici v meste Harrow, provincii Otário sa odborníci špecializovali na otázku správneho zavodňovania zemiakových kultúr. A prišli k veľmi zaujímavým poznatkom. Dobrá zemiaková kultúra potrebuje aspoň štyri centimetre vodných zrážok týždenne od mája do skľudzne. Ak v oblasti niet toľko týždenných zrážok, treba zavodňovať, aby sa dosiahla dobrá úroda. Ale ak zemiaková kultúra dostane čo i len o niečo menej vodných zrážok, výnos nie je ani len polovičný. A už sa ani s týmto pravidlom nevystačí, lebo množstvo vody, ktoré zemiaková kultúra využije, se mení takmer každý deň. Odborníci na tejto kanadskej výskumnej stanici zistili, že niektorý deň zemiaky vodu nepotrebujú vôbec, inokedy využívajú za deň na jednom hektári až sedem tisíc hektolitrov. Bude to iste nejaký čas trvať, kým odborníci vypracujú praktickú metódu ako kontrolovať spotrebu vody v zemiakovej kultúre a ako spotrebu nahradzovať, aby sa zaistili nielen istý, ale aj najvyšší výnos. Všetky hospodárske dôsledky objavu sa dnes ťažko dajú čo i len predvídať. Jedno je však isté: pomôžu na ďaleko menšej ploche vypestovať väčšie množstvo zemiakov ako sa dociľuje dnes.

Ak chcete kúpiť lebo predat nehnuteľnosti v Toronte

obratte sa na

MICHAEL J. DAVID

Realtor

1 Sorauren Ave. pri Queen W.

Telefón 533-2288

VEŠKERÉ OPRAVY

chesterfieldů a čalouněného

nábytku provede Vám

PAVEL ČERNÝ

ROZPOČTY ZDARMA

537 - 5592

Připravujete se na cestu kamkoliv, nebo plánujete pozvat své
draké z Československa?

LETADLEM MIAMI pouze \$154.00

" MEXICO " \$199.00

Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY

VESELY & GREBEN
TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.

Toronto 2B

Tel. EM. 3-4366

HOSTINA NA POČEST NOVOMANŽELŮ

Předseda Č.S.N.S. v Kanadě, Antonín Daičar a paní Draha Daičarová představili dne 11. září v Community Centre na Batawě, manželku syna Dr. Anthony O. Daičara - paní Margaret Elizabeth Daičarovou, dceru Mr. a Mrs. Richard A.L. Gill z York-hire, Anglie.

Na 190 hostů se sešlo. Z Batawy a okolí, z Toronta a z Kingstonu byl vypraven autokar plný hostů. Paní Draha Daičarová s dcerou Drahou a manželem a Dr. a paní Margaret Daičaroví srdečně přijali své hosty při vstupu do vkusně upravené jídelny a salonu. Eastern Ontario String Quartet pod vedením S. Chomy dodal kulturní ráz dokonale připravenému večeru.

Mr. Art Duncan, čestný člen Č.S.N.S. na Batawě, úspěšně řídil program večera. Rev. Hans Skoutaján, United Church Minister z Almonte, Ontario spolužák a přítel Dr. Tony Daičara pronesl přitom připitky na zdraví nevěsty a ženicha a Dr. Daičar během odpovědi poděkoval svým rodičům a všem přítomným za jejich přátelství.

Dr. Č.K. Herz přinesl pozdrav manželů Batových, kteří slíbili a plánovali účast, ale nepředvídané povinnosti jim znemožnily cestu na Batawu.

Dr. G.T.W. Mylks reprezentoval členy "Ontario Medical Association" a tlumočil pozdravy a blahopřání všech. Jeho krátká a vtipná řeč rozesmála přítomné, zvláště poznámka o spolupráci otce a syna - Dr. Daičar v kapacitě gynekologa přivádí na svět občany a tak pomáhá otcí, svým způsobem, vyvíjetí a rozšiřování okruhů zákazníků.

Mr. Robert Temple, M.P. pro Hastings South přinesl přání a osobní pozdrav předsedy vlády, L. Pearsona.

ZPRÁVY Z BATAWY

Dne 3. září 1965, Batawa vzpomínala výročí úmrtí bratra Dominika Čipery a uctila jeho památku mší svatou in memoriam.

Více než 200 hostů se zúčastnilo recepce a slavnostního banketu uspořádaného na počest novomanželů, bratra Dr. A.O. Daičara a jeho půvabné manželky, bratrem A. Daičarem a setrou Daičarovou v Batawském Community Centre dne 11. září.

Indra Mikulíčková a Mary Anne Kotková úspěšně absolvovaly maturitní zkoušky z 13té třídy - Indra odchází na učitelský ústav, Mary Anne bude pokračovat ve studiích na McMaster University - srdečně blahopřejeme!

Srdečně blahopřejeme "našim studentům, kteří úspěšně absolvovali" grade 13 závěrečné zkoušky - šťastní studenti jsou J. Savara, Karla Hořčicová a J. Kormoš.

Odbočka Č.S.N.S. pořádala pravidelnou schůzi dne 18. srpna a během jednání bylo rozhodnuto ustavit sociální fond Bratra Dominika Čipery z peněžního daru, který náš zesnulý člen odkázal Odbočce Batawa v částce \$2.000. Všichni přítomní souhlasili s návrhem, aby každoročně bylo uděleno stipendium nejlepšímu studentovi při dokončení "Grade 13" zkoušek s podmínkou, že student je československého původu a jeho rodiče jsou členy Č.S.N.S. na Batawě. Č.S.N.S. Odbočka Batawa, Ont.

PRAHA, VIDEŇ,
BENÁTKY
POUZE \$439.00

AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.
1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)
TORONTO
EM 3-8888 (4 linky)
KAREL BUZEK,
Notář.

SPORT SPARTA - SLAVIA 2-2

LP.—Po prvé po osmnáctileté přestávce došlo v Praze k utkání dvou tradičních rivalů, kteří se vyprodanému hledišti představili nikoliv jako Spartak a Dynamo, nýbrž opět se "staronovými" jmény - Sparta - Slavia. Zápas, který byl již měsíce předem vyprodán, skončil bratrsky nerozhodně 2-2. Byli to nejprve bývalí hráči a příznivci SK Slavia, kteří si letos vynutili změnu jména Dynamo Praha na Slavii a Spartané je brzy následovali. Soubor Sparta - Slavia se konal v rámci 4. kola podzimní čs. ligy kopané, ve které vede Slovan Bratislava bez ztráty bodu. Druhá Sparta (poslední vítěz ligy, kterou letos opět vyhrála po 11ti letech přestávce), třetí Slavia (vybojovala si letos opět postup 1. ligy), na 4. místě figuruje Baník Ostrava, 5. jsou Teplice atd. Nováčkové letošního podzimního kola jsou mimo Slavie - Hradec Králové a Lokomotiva Košice. Metropole východního Slovenska - Košice, jsou v novém ligovém ročníku reprezentovány dvěma kluby! Do 2. ligy letos sestoupili Kladno, Bohemians a Otrokovice. V případě Bohemians, v historii čs. kopané je to po prvé, kdy "Klokani" sestupují z 1. ligy.

Ironií zůstává, že se to právě stalo v roce, kdy tomuto klubu podobně jako Spartě a Slavii bylo úřady opět povolen tradiční název klubu, který se jmenoval až dosud ČKD Stalingrad.

MAĐARI dosáhli několika pozoruhodných úspěchů. Tak v lehké atletice v hodů kladivem vytvořil nový světový rekord Zítovský výkonem 73,74 m, čímž překonal letos vytvořený rekord Američana Connolyho, který byl 71,26m (Connoly je manželem čs. olympijské vítězky - diskárky Fikotové, které dával povolení ku svatbě před lety tehdejší prezident Zápotocký). V kopané vítězství 3 - 0 nad Rakouskem v Bupapešti má již Maďarsko zajištěnou účast mezi nejlepšími 16ti národy, které se utkají o mistrovství světa napřesrok ve V. Británii. Do druhého kola Evropského poháru mistrů se probíjoval Ferencváros dvěma vítězstvími nad Keřlavikem, Island 4-1 a 9-1.

EVROPSKÝ pohár nejlepších klubů, mistrů, který začal před lety kopanou, košíkovou, později pak odbíjenou, házenou, má letos na pořadu poprvé lehkou atletiku. V zimní sezoně dojde též k 1. ročníku Evropského poháru v ledním hokeji, který byl již vylosován, ale bez raského a švédského mistra, kteří se nepřihlásili. V prvním kole se utkají: Újpest Do-sza, Maďarsko - Sofia, Bulharsko, Klagenfurt, Rakousko - SC. Bern, Švýcarsko, Volaien Oslo, Norsko - Kopenhagen, Dánsko, HC. Chamonix, Francie - Rex Cortina, Itálie a Gornik Varšava - HC. Jesenice, Jugoslaviie. Až v druhém kole zasáhnou do soutěže EV. Fuessen, Z. Německo, Pori, Finsko - a favorit - mnohonásobný čs. mistr ZKL Brno.

KRAJANSKÝ SPORT

Není vyloučeno, že příští 5. sjezd čs. sportovců v zahraničí v Chicagu bude se konat na sletovém stadioně. Jedním z hlavních organizátorů chicagského sjezdu bude Jirka Štědrý. Jmenovaný hrával doma kopanou za Pardubice a po odchodu za hranice hrál krátkou dobu v Německu, načež emigroval do Brazílie. Zde jako jediný Evropan - profesionál hrál s úspěchem v Sao Paulo. Nyní v Chicagu hraje za Spartu, jejíž kádr opět tvoří krajané - nově přiihoží. Z mužstva, které mělo Chicagu v Torontě při sjezdu, jen brankář Halama je narozen v USA. Ve Spartě Chicago hraje též nyní Ota Kratochvíl, který svého času patřil k nejlepším hráčům v Kanadě. Chicagu bylo první, které založilo odbočku Svazu čs. sportovců a může se pochlubit již bohatou činností.

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrod Avenue Toronto 4
Tel. 537 - 2631
AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá
LÉKY DO ČSSR
Rychlé a přesné dodání
HILARY'S DRUG STORE
344 BATHURST ST.
TORONTO
Tel.: EMpire 8 - 1059

JE VÁM 21 LET?

Jakmile je Vám 21 let, nevztahuje se na Vás nemocenské pojištění Vašich rodičů.

Chcete-li se nadále těšit z výhod pojištění, musíte se přihlásit zvláště během 30ti dnů. Formulář žádosti dostanete v bance, v nemocnici nebo v kanceláři Komise.

JSTE PO SVATBĚ?

"Rodinné" premie nemocenského pojištění chrání muže i ženu. Informujte bez prodlení svou "skupinu" nebo uveďte Komisi v případě, že platíte premie přímo.

MÁTE NOVOU PRÁCI?

Chcete-li, aby pojištění nebylo přerušeno, řiďte se přesně podle návodu na zadní straně formuláře č. 104, který Vám musí starý zaměstnavatel dát při odchodu.

Your ONTARIO HOSPITAL INSURANCE Plan

Ontario Hospital
Services Commission
Toronto 7, Ontario

ÚRAZ KRAJANKY KRASOBRUSLAŘKY

Dovídáme se, že Marie Jelinová ze slavné krajské sourozenské dvojice, která se zapsala do srdcí všech Čechoslováků, když před 3 lety vyhrála mistrovský titul světa v krasobruslaření, utrpěla vážné zranění. Došlo k němu v pátek 20. srpna při představení "Ice Capades" v Atlantic City, N. J. Při odvážném akrobatickém čísle její bratr Otto uklouzl a nemohl zachytit sestru, která dopadla na led z výše asi 8 stop. V nemocnici bylo zjištěno, že jde o zlomeninu pánevní kosti. Vyslovujeme tímto své politování a přejeme Marii Jelinové brzké uzdravení.

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD

296. Queen St. W. - Toronto 2B, Ont. EM 2-3226
LETADLEM TORONTO - PRAHA A ZPĚT
NA 21 DNÍ \$ 485.

Připravujete se na cestu do Evropy a nebo do Československa Obstaráme Vám visa a vstupenky na všechny významné podniky v ČSSR a v celé Evropě.

NOVÁ KONCEPCE ATLANTICKÉHO SPOLEČENSTVÍ

Pavel Berka

V listopadu roku 1963 prezident Kennedy hovořil k panamerické konferenci novinářů. Tam, v souvislosti s programem spojení pro prokrok kreslil obraz přibuznosti národů severní Ameriky, západní Evropy a latinské Ameriky. My všichni se podílíme na plodech společného dědictví, pravil prezident - a dodal: Má-li být naplněná idea Atlantického společenství, musí zahrnovat také národy latinské Ameriky.

Téměř totožná slova byla nyní vyslovena v jihoamerické republice. Mluví čilské vlády narysoval program, který má zapojit latinské republiky do aktivní účasti na atlantickém společenství a rozvinout trojčlennou hospodářskou spolupráci mezi Spojenými státy, latinsko-americkými republikami a západní Evropou.

Na první pohled je čilský plán snad až příliš velkorysým programem. Obsahuje několik základních návrhů na evropsko-americkou integraci. Počítá se především s tím, že větší účast západních zemí na rozvoji latinské Ameriky usnadní pokojný přerod sociálních a hospodářských po-

měrů. Latinci se domnívají, že evropská zkušenost s problémy sociální přestavby může být důležitým zdrojem politické inspirace pro mnohé středoamerické a jihoamerické vlády. Tento přínos je tím důležitější dnes, kdy demokratické heslo moderní latinské Ameriky - revoluce ve svobodě - je terčem soustavného náporu komunistů, ať již kubánských, moskevských nebo čínských.

Čilská snaha rozvinout atlantické společenství latinských republik s evropskými zeměmi má přispět také k uvolnění psychologického napětí, které se v posledních dobách projevovalo v části latinské inteligence, jejíž pocity pramenily z názorové různosti na uspořádání vztahů mezi národy americké polokoule nebo vyvěraly ze zeměpisné a geopolitické izolace. Není totiž sporu o tom, že jako aktivní partner Spojených států a západní Evropy ve světové politice by latinské republiky měly významnější hlas a větší vliv, než dosud.

POTREBUJÍ VIAC KRAJČÍROV

JDETE NA SVĚTOVOU VÝSTAVU

Již během 1964 sezony jsem pronajímал pokoje ve svém rodinném domě návštěvníkům Světové Výstavy. Dům jsem pro ten účel zvláště upravil. Na základě oznámk v krajském tisku přišlo ke mně mnoho krajanů, kteří byli spokojeni jak s ubytováním, tak s rozumnými cenami, které jsem žádal.

Letos, poslední rok výstavy, budu opět pronajímат pokoje ve svém domě, který jest položen v klidné residenční části Flushing blízko výstaviště. Nechte proto ztrávit svůj letošní pobyt v New Yorku u krajanů? Budete bydlet pohodlně v přátelském prostředí a za polovinu cen žádaných v hotelech a motelech v tomto okolí. Nebudete mít problém s parkováním a na výstavišti budete během několika minut.

Dotazy v češtině, slovenštině nebo angličtině odpovím obratem. Pište na Mr. Josef Bubník

29-14 163 Street
Flushing, N.Y. 11358

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTÁŘ
347 BAY STREET
Suite 210
Toronto 1

UVAŽOVALI JSTE O TOM, PROČ V KAMPELIČCE

našem krajském peněžním ústavu
požívajícím všech výhod zvláštního
zákona provincie Ontario

M Ů Ž E T E

za své bezpečně uložené a pojištěné úspory

OBDRŽETI

ÚROK 4 A 1/2% ROČNĚ?
NAVŠTIVTE NÁS

CZECHOSLOVAK /TORONTO/ CREDIT UNION
740 SPADINA AVE., TORONTO 4

Telefon: 925 - 0557

Pondělí a středa 7 - 9 večer — Sobota dopoledne 10 - 1